

Van Gogh als toetje Potatoes-jaar

Potatoes Go Wild sluit af in Natuurmuseum Fryslân. Onder meer met *De Aardappel-eters*, nagebouwd in piepers.

GITTE BRUGMAN

Voor de derde keer in zijn carrière heeft Dragan Despotovic het schilderij *De Aardappel-eters* van Vincent van Gogh nagebouwd in aardappels. In het Natuurmuseum Fryslân zitten ze in een klein huisje, slechts verlicht door een hanglamp. Net als op het doek.

Toen hij in 2000 naar Nederland kwam, zwoer hij bij kunstschildersverf Talens. Maar tijdens en na zijn studie ontdekte hij andere materialen om zich mee uit te drukken. Zoals metaaldraad en wijn, waarmee hij aquarelachtige tekeningen maakt. „Ik noem ze *vinorellen*.”

In 2011 maakte hij voor het eerst *De Aardappel-eters* voor de negendaagse Kunstschouw in Zeeland. Hij verdiepte zich in de familie die Van Gogh afbeeldde. „Wie was deze familie De Groot? Wat was hun onderlinge relatie? Hoe leefden ze?”

De tweede keer dat hij zijn aardappelbeelden maakte, was voor het Van Gogh Huis in Zundert. „Ik hield er een crowdfundingcampagne. De eerste donatie werd gedaan door een meisje. Ze gaf me een zak aardappelen. Ze bleek een nazaat van deze familie De Groot”, vertelt hij enthousiast.

Nu heeft Despotovic de figuren nog niet helemaal klaar. Het is de bedoeling dat hij in het museum zijn creatie vervolmaakt. Hij rijgt er aardappeltjes van verschillende grootte voor aan staaldraad, dat hij

Dragan Despotovic herschiep *De Aardappel-eters* van Van Gogh in aardappels als onderdeel van *Artistic Potatoes* in het Natuurmuseum. FOTO NIELS WESTRA

daarna aan zijn frames kan vastknopen. Dat is zoeken, want „het materiaal is niet plastisch, zoals klei”. Hij zoekt naar ritme, naar stofuitdrukking om zo de plooiën in de kleding weer te geven bijvoorbeeld.

De afgelopen weken heeft hij bij maatschap De Jong aan de Oudebiltdijk al het meeste werk gedaan. „Dat was handig, want dan kon hij ons vragen om de juiste aardappels”, legt Froukje de Jong-Krap uit. Zij is de drijvende kracht achter *Poetic Potatoes*, het uitwisselingsproject van poëzie tussen Friesland en Malta. En ze was nauw betrokken bij *Fertile Soil*, de expositie die deze zomer op het Bildt te zien was, langs de Oudebiltdijk en in grote aardappel-schuren.

Uit deze expositie komen in het Natuurmuseum de illustraties van Grietje Huisman terug. Haar aquarellen en pasteltekeningen vormen een contrast met de kleurrijke tafel-

kleden van *Eten bij de boer*, en de uitbundige werken van vmbo-leerlingen van Ulbe van Houten. Derdeklassers kregen de opdracht de reis van de aardappel te illustreren met aardappelkistjes als omlijsting. Ook dit werk was op *Fertile Soil* te zien. Net als een groot schilderij van Fred Thoolen, dat hoog in het Natuurmuseum hangt, naast grote afdrukken van gedichten die voor het uitwisselingsproject zijn geschreven.

Op een andere expositiewand hangt een foto van Maartje Roos: *Aardappels eten in het Princessehof*. Ze vertelt hiermee het verhaal van Marijke Meu (Maria Louise van Hessen-Kassel), die door haar beroemde tuinman Johan Herman Knoop de eerste aardappels krijgt geserveerd. Terwijl de wereld op dat moment nog denkt dat deze ‘lelijke knol’ giftig is.

De Jong heeft het geheel aangekleed met een jurk uit die tijd, en een

‘Aardappels zijn niet plastisch, zoals klei’

tafel vol stolpen waaronder allerlei soorten aardappels als kostbaarheden zijn uitgesteld.

Nieuw element in de expositie is een presentatie van de Ierse Deirdre O’Mahony. Zij kreeg toegang tot het Ierse aardappelarchief, en kwam hier John Silk op het spoor. Deze kweker wist in de vorige eeuw in het arme Donegal een bloeiende aardappelindustrie op te bouwen. De glooiende streek had geen last van bedreigende aardappelziektes, dankzij de zeewind.

Zoon John Silk vertelde haar er

van alles over. Ook dat de regering de contracten en kennis van zijn vader weigerde, toen die met pensioen ging, waardoor de hele bedrijfstak in elkaar zakte.

O’Mahony laat een serie oude foto’s van Donegal en Silk zien. In een video stelt ze de vraag aan de orde wat handwerk en ambacht tegenwoordig kunnen betekenen voor de groei van een regio.

Despotovic fotografeert tijdens de expositie zijn Van Gogh-installatie. De reeks momentopnames monteert hij tot een *time lapse*, zodat versneld zichtbaar wordt hoe de piepers veranderen in de tijd dat ze in het Natuurmuseum staan. „Ik ben benieuwd wanneer ze beginnen te spruiten.”

Natuurmuseum Fryslân, Leeuwarden: *Artistic Potatoes*.

Ma t/m zo 10-17 u, t/m 5 januari.

natuurmuseumfriesland.nl